

Første Afsnit.

Universitetets og den polytekniske Lærestalts Forhold som Lærestalter.

I.

Universitetet.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Bestyrelse.

1. Kontoen „Til videnskabelige FormaaIs Fremme“.

Paa Finansloven for 1895—96 blev Universitetets Udgiftspost 7. a., Til videnskabelige FormaaIs Fremme, delt i to Beløb: 1. Til Ministeriets Disposition og 2. Ifølge særlig Bevilling til bestemte Personer eller Øjemed, jfr. Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 663—66.

Under Henvisning til de i Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 333—34, f. 1897—98 S. 649—50, f. 1898—99 S. 1—2, f. 1899—1900 S. 335—36, f. 1900—1901 S. 672—73, f. 1901—1902 S. 1—2, f. 1902—1903 S. 363—64 og for 1903—1904 S. 827—28 indeholdte Oplysninger om de i de følgende Finansaar skete Forandringer med Hensyn til de paa Kontoen bevilgede Beløb, bemærkes, at der paa Finansloven for 1902—1903 blev bevilget paa Underkonto 1. 25800 Kr. og paa Underkonto 2. 24600 Kr., ialt 50400 Kr. Ved Finansloven for 1903—1904 blev bevilget, at Dr. phil. Holger Pedersen ansattes som Professor extraord. i slavisk Filologi og sammenlignende Sprogvidenskab og at det ved Dr. jur. Grundtvigs Udnævnelse til Professor ledigblevne Beløb tillagdes Dr. jur. H. Federspiel. Det Dr. R. S. Bergh tillagte Beløb blev ved hans Fratræden fra Universitetet den 1ste Oktober 1903 til Disposition; 600 Kr. heraf blev tillagte Cand. mag. J. P. J. Ravn for Forelæsninger over Geologi. Ved Finansloven for 1904—1905 blev bevilget 2000 Kr. til en statsvidenskabelig Docent, i hvilken Stilling Dr. jur. E. Einarsen blev ansat. Ved Finansloven for 1905—1906 blev bevilget, at Dr. phil. A. B. Drachmann ansattes som Prof. extraord. i klassisk Filologi, at der tillagdes Dr. phil. Niels Nielsen 2000 Kr. som

Docent i ren Mathematik og Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen 1500 Kr. for at holde Forelæsninger og Øvelser over romanske Sprog samt at Honorarerne for Dr. phil. A. Lehmann, Dr. phil. A. M. Hansen og Cand. mag. M. Knudsen forhøjedes med henholdsvis 600 Kr., 600 Kr. og 900 Kr. Fra 1ste November 1905 ere Honorarerne for Dr. phil. Edv. Lehmann og Dr. phil. V. Vedel forhøjede med 500 Kr. til hver. Ved Dr. E. Einarsens Afgang er der tildelt Kontorchef J. Warming og Dr. polit. L. V. Birck hver 1000 Kr. for at bistaa de statsvidenskabelige Professorer ved Forelæsnings- og Examinationsarbejde. Beløbene paa Udgiftspost 7. a. ere derefter fordelte saaledes:

Personer eller Øjemed:	Af den til	I følge særlig	Ialt.
	Ministeriets	Bevilling til	
	Disposition	bestemte	
	værende	Personer	
	Sum.	eller Øjemed.	
	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger:			
Prof. extraord., Dr. med. Julius Petersen.	1200	3600	4800
— — , Dr. phil. Cl. Wilkens	2400	1800	4200
— — , Dr. phil. F. Jónsson	3200	1000	4200
— — , Dr. phil. Holger Pedersen	„	3600	3600
— — , Dr. phil. A. B. Drachmann	200	3400	3600
Honorarer:			
Dr. phil. O. Siesbye	2700	300	3000
Professor, Dr. phil. Vald. Schmidt	1300	1200	2500
Dr. phil. A. Lehmann	1200	2000	3200
Dr. med. H. A. Nielsen	1200	„	1200
Dr. phil. A. M. Hansen	2000	600	2600
Dr. phil. V. Vedel	2500	„	2500
Dr. phil. L. J. Kolderup Rosenvinge	1300	700	2000
Dr. phil. A. Hammerich	200	1800	2000
Dr. phil. A. Olrik	1200	800	2000
Dr. phil. J. E. Østrup	2000	„	2000
Mag. art. V. Dahlerup	„	2000	2000
Dr. phil. Edv. Lehmann	500	2000	2500
Cand. mag. M. Knudsen	400	2100	2500
Dr. phil. Jul. Chr. Petersen	1300	„	1300
Dr. jur. H. Federspiel	„	2000	2000
Cand. mag. J. P. J. Ravn	600	„	600
Dr. phil. Kr. Sandfeld Jensen	„	1500	1500
Dr. phil. Niels Nielsen	„	2000	2000
Kontorchef J. Warming	„	1000	1000
Dr. polit. L. V. Birck	„	1000	1000
Til Disposition	400	„	400
Ialt	25800	34400	60200*)

*) De paa Finansloven for 1903—1904 bevilgede Honorarer à 2000 Kr. til 2 theologiske og 1 juridisk Docent ere opførte paa Universitetets Honorarkonto, Udgiftspost 1. e. Det paa Finansloven for 1905—1906 bevilgede Honorar til en Docent i Hygiejne er optaget paa Universitetets Udgiftspost 7. q.

2. Dekanernes Indtræden i Konsistorium.

Da Professor, Dr. jur. & phil. Joh. Steenstrup under 7de December 1904 meddelte, at han ønskede at opgive sin Anciennetetsplads i Konsistorium ved Udgangen af samme Maaned, indtraadte Dekanerne i Henhold til kgl. Resolution af 6te September 1902 § 17 in fine fra 1ste Januar 1905 i Konsistorium.

3. Afholdelse af almindennende Forelæsninger for yngre Studerende.

I Marts 1905 blev der af det nedennævnte Udvalg indsendt følgende Skrivelse til Universitetet:

„Den i afvigte Efteraar rejste og, af den daværende Rektor ved Universitetets Reformationstfest omtalte Bevægelse for ved frivilligt Samarbejde mellem Universitetslærere og de yngre Studenter at hjælpe disse sidste til at erhverve sig almindennede Kundskaber har nu organiseret sig, og Arbejdet er paabegyndt. Efter at Sagen i Efteraaret var drøftet ved nogle Sammenkomster af ældre og yngre Akademikere, dannedes der i November Maaned et foreløbigt Udvalg under Universitetets Rektors Forsæde, bestaaende af Professorerne Erslev, Gram, Jungersen, Kroman og Zeuthen, Museumsdirektør Møllerup, Docent E. Lehmann, Mag. sc. A. Mentz samt Studenterne M. L. Mortensen, A. W. Quistgaard og C. Winsløw som Repræsentanter for de tre Studenterforeninger, og disse fremsatte da i December en Redegjørelse for deres Planer, der tillige formede sig som et Opraab til Studenterne om selv at foreslaa Æmner, som de kunde ønske behandlede i kortere Kursus eller Samtaler. Efter at saadanne Forslag vare indkomne, sammenarbejdedes de med de fra Udvalgets Side foreslaaede Æmner til den vedlagte Fortegnelse over Forelæsninger og Gjennemgange, til hvilke der ved stor Imødekommenhed fra Universitetslæreres, Museumsmænds og private Videnskabsmænds Side var skaffet Lærerkraft, og Exemplarer af denne Fortegnelse fremlagdes da i Universitetsbygningerne, paa den polytekniske Lærestanstalt og Studenterforeningen med vedlagte Indtegningsprotokoller for eventuelle Kursusdeltagere. Da disse Lister inddrogtes midt i Februar Maaned d. A. viste det sig, at der til de 19 Kursus var foretaget ialt 1045 Indtegninger af 389 Studenter, varierende fra et Maximum af 144 til et Minimum af 7 Studenter pr. Forelæsning, idet dog et Antal af 40—70 var det herskende ved de fleste Forelæsninger. De indtegnede Studenter ere overvejende fra Aargangene 1903 og 1904 og aftage ligeligt ned mod 1900, saa at der kun undtagelsesvis findes Deltagere fra 1898 eller 1899. Fremdeles iagttoges det, at Deltagerne ere nogenlunde ligelig delte mellem alle Fakulteter, hvilket ogsaa gjælder de enkelte Forelæsninger, idet kun ganske faa af disse kunne siges aldeles overvejende at have tiltrukket de Studenter, i hvis Fag de falde ind.

Forsaavidt har Tilslutningen fra Studenternes Side just den Karakter, Udvalget kunde ønske, og den bestemte Grænse, der fra først af blev afstukket, nemlig at disse Kursus kun var for Akademikere, er ogsaa væsentlig overholdt, selv indenfor Polyteknikernes Kreds. Det overraskende Antal af Indtegnelser, der synes at godtgjøre, at en almindelig Trang hos

Studenterne her er imødekommet, og at denne Virksomhed vil faa en blivende Karakter, gjør imidlertid Opgaven større end det oprindelig var tænkt og har givet Udvalget Anledning til at mene, at disse Kursus bør knyttes nærmere til Universitetet som Institution.

Vi tillade os derfor at henstille denne Sag til Lærerforsamlingens Overvejelse, idet vi nærmest tænke os, at Virksomheden fremtidig bør ledes af et Udvalg, som under den fungerende Rektors Forsæde indeholder en ligelig Repræsentation fra Universitetslærerne og Studenterverdenen, og som tillige har Ret til at supplere sig med Repræsentanter for de Institutioner og Lærerkræfter, der deltog i Kursusarbejdet, af hvilke et vist Antal efter Forholdets Natur altid bør findes i Udvalget.“

Efter at denne Sag havde været til Forhandling i den akademiske Lærerforsamling, vedtog denne den 25de Maj 1905 den nedenfor anførte Resolution.

Det nedsatte Udvalg indsendte derefter den 9de Oktober s. A. følgende Forslag til Indstilling til Kirke- og Undervisningsministeriet:

„Paa et almindeligt Studentermøde og under derpaa følgende Forhandlinger mellem ældre og yngre Akademikere i Efteraaret 1904 erkjendtes det at være en følelig Mangel ved de nuværende Universitetsstudier, at der under den stærke Hensyntagen til den faglige Uddannelse gives Studenterne altfor ringe Lejlighed til at erhverve almindelige Kundskaber og udvide deres Synskreds. Man besluttede da foreløbig at komme dette Savn imøde ved et frivilligt Samarbejde mellem Universitetslærere — eventuelt ogsaa andre Lærere — og yngre Studenter, og der dannedes i November Maaned et Udvalg under Universitetets Rektors Forsæde, bestaaende af Professorerne Erslev, Gram, Jungersen, Kroman og Zeuthen, Musæumsdirektør Møllerup, Docent E. Lehmann, Mag. sc. A. Mentz samt Studenterne M. L. Mortensen, A. W. Quistgaard og C. Winsløw som Repræsentanter for de tre Studenterforeninger.

Disse fremsatte da en Redegjørelse for deres Planer, der tillige formede sig til et Opraab til Studenterne om selv at foreslaa Æmner, som de kunde ønske behandlede i kortere Kursus eller Samtaler. Under størst mulige Hensyn til de fra denne Side fremsatte Ønsker tilvejebragtes der da en Række Forelæsninger og Gjennemgange, til hvilken der ved stor Imødekommenhed fra Universitetslærere, Musæumsmænds og andre Videnskabsmænds Side var skaffet Lærerkræfter. Studenternes Deltagelse i disse Kursus (der begynte i Marts 1905) viste sig at være overordentlig livlig, idet der i de fremlagte Listeprotokoller foretoges 1045 Indtegninger (af 389 Studenter); af de indtegnede mødte henvend 800, og det første Halvaars Kursus forløb til gjensidig Tilfredshed.

I et Møde den 25de Maj 1905 erkjendte den akademiske Lærerforsamling da ogsaa, at den stærke Tilslutning syntes at godtgjøre, at en almindelig Trang hos Studenterne her var kommet imøde, og at denne Virksomhed maatte faa en blivende Karakter, hvorfor det bestemtes, at disse Kursus skulde knyttes nærmere til Universitetet som Institution. Der vedtoges da følgende Resolution:

„Lærerforsamlingen vælger af sin Midte tre Medlemmer til, i For-

bindelse med tre Repræsentanter for Studenterne, at danne et Udvalg, som under den fungerende Universitetsrektors Forsæde leder Bestræbelserne vedrørende almindennende Forelæsninger for yngre Studerende. Ovennævnte Medlemmer af Udvalget vælge en Sekretær. Udvalget supplerer sig, særligt med Repræsentanter for Institutioner og Lærerkræfter, som deltage i Undervisningen. Ovennævnte Valg gjælde for ét Aar.“

Valgte bleve, foruden den fungerende Rektor, Professorerne Erslev, Jungersen og Munch-Petersen, der supplerede sig med Dr. Edv. Lehmann som Sekretær og senere med Medlemmerne af den tidligere Bestyrelse, idet dog Professor Gram afløstes af Professor W. Johannsen.

Indtegningen til de nu paabegyndte Efteraarskursus har tilfulde bekræftet de Forventninger, man maatte stille efter det første Forsøg, idet den er steget ca. 50 pCt. til et Antal af 1508, af hvilke ca. de 1000 skrive sig fra Aargangen 1905 og ca. 270 fra 1904, — et Vidnesbyrd om, at de yngste Studenter, for hvem disse Kursus i første Række ere bestemte, ogsaa føle sig særligt opfordrede til at benytte dem. Af de indvundne Erfaringer maa det med Bestemthed slutes, at der her har dannet sig et Universitetsarbejde, som ikke igjen kan opgives. Samtidig maa det imidlertid fastholdes, at en saa udstrakt Virksomhed ikke i Længden kan tænkes opretholdt ved Lærerkræfternes Velvillie alene. Den langt overvejende Del af disse har hidtil været Mænd, der enten stod helt udenfor Universitetet eller dog ikke vare fast ansatte ved dette, medens en mindre Brøkdæl (i Efteraaret 1905 endog kun 5 af 23) har været Universitetsprofessorer. Og saaledes vil Forholdet efter Sagens Natur ogsaa i Fremtiden væsentlig blive. Man vil lægge særlig Vægt paa, at Studenterne gennem disse Kursus ogsaa kunne faa Lejlighed til at høre Lærere fra andre Institutioner end Universitetet (saaledes fra Polyteknisk Lærestanstalt, Landbohøjskolen og Museerne, fra Folkehøjskolen, fra Kunstnerkredse o. l. — ogsaa Lærere fra de skandinaviske Broderlande vilde det være særdeles ønskeligt at drage ind i Undervisningen). Men disse Lærerkræfter vil man ikke kunne vinde uden at byde dem et passende Vederlag, og selv af de fast ansatte Universitetslærere vil man i Længden ikke vederlagsfrit kunne kræve et Arbejde, der maa siges at ligge udenfor deres Embedspligt. Dertil kommer, at Administrationen af et saa forgrenet Foretagende ikke kan forløbe uden Udgifter.

Udvalget anmoder derfor det høje Ministerium om at tilvejebringe de fornødne Midler til disse Kursus som nødvendig Betingelse for deres Vedligeholdelse. Beløbet maa anslaaes til 5000 Kroner. Efter de indvundne Erfaringer og under Hensyn til Planens Alsidighed, maa der nemlig indrettes ca. 20 Kursus hvert Semester, og idet man tænker sig lignende Lønningssatser som dem, der gjælde for parallelle Institutioner som Folkeuniversitetet og Højskolelærernes Universitetskursus, vil der da udkræves 4000 Kroner til Forelæsningshonorarer, hvortil kommer 1000 Kroner til Administration, nemlig Løn til en Sekretær, Kontorudgifter, Leje af Lokaler og Apparater udenfor Universitetet, eventuelt Rejsegodtgjørelse til fjernere fra hidkaldte Lærere o. l.“

Paa et den 26de Oktober 1905 afholdt Lærermøde blev Sagen der-

efter forhandlet og Lærerforsamlingen vedtog at udsætte den til Foråret 1906.

4. Forslag om udvidede Lokaler for Universitetsundervisningen, Laboratorier m. m.

Efter at en Del af Sjællands Bispegaards Grund var bleven erhvervet for Universitetet, modtog Konsistorium fra forskellige Universitetslærere Skrivelser om Tilvejebringelse af tilstrækkelige Lokaler til deres Undervisning.

Konsistorium udbad sig i den Anledning under 10de September 1898 Udtalelser fra de forskellige Fakulteter om, hvilke lignende Krav der maatte kunne rejses fra andre Sider.

Det fremgik herefter, at det theologiske Fakultet ønskede et Lokale til Øvelser af mere videnskabelig Karakter end den blotte Examensforberedelse, at det rets- og statsvidenskabelige Fakultet trængte til enkelte større Lokaler saavel til Forelæsninger som til skriftlige Øvelser samt til Lokaler til Laboratorieøvelser og andre praktiske Øvelser for juridiske Studerende ligesom der var Trang til nogen Udvidelse af de det statistiske Laboratorium overladte Lokaler, at det filosofiske Fakultet fik større Lokaler til det filologisk-historiske Laboratorium og til det psykofysiske Laboratorium, og at det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet ønskede Lokaler til et geografisk Laboratorium, til Øvelser i Histologi og Embryologi og til et matematisk Laboratorium.

Konsistorium nedsatte derefter et Udvalg, bestaaende af Universitetets Rektor, Professor, Dr. med. C. M. Reisz, Referendarius consistorii, Professor, Dr. jur. J. H. Deuntzer og Professor, Dr. phil. H. G. Zeuthen, til at tage de eventuelle Byggeforanstaltninger under Overvejelse. Udvalget anmodede Bygningsinspektør, Professor Vilh. Petersen og Universitetskvæstor Hørring om at indtræde som Medlemmer af Udvalget. Forhandlingerne drejede sig om Opførelsen af en Bygning paa den fra Bispegaarden erhvervede Grund samt paa Ejendommene Nr. 4 i Studiestræde og 3 smaa mindre Ejendomme i St. Pederstræde, men de førte ikke den gang til noget Resultat.

Da det viste sig mere og mere paatrængende at skaffe udvidede Lokaler til Brug for Universitetsstudierne, de oprettede Laboratorier m. m., anmodede Konsistorium under 30te Marts 1904 Universitetets daværende Rektor, Professor, Dr. theol. P. Madsen, Referendarius consistorii, Professor, Dr. jur. Jul. Lassen, Professorerne J. C. Jacobsen, Dr. jur. H. Munch-Petersen, Dr. med. K. Faber, Dr. phil. Kr. Erslev og Dr. phil. & math. H. G. Zeuthen samt Universitetets Kvæstor Hørring og kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt M. Borch om at træde sammen i et Udvalg for at tage de eventuelle Byggeforanstaltninger, der maatte være nødvendige, under Overvejelse.

I Oktober 1904 afgav det nedsatte Udvalg Betænkning i Sagen og Konsistorium indsendte derefter følgende Skrivelse af 15de November s. A. til Kirke- og Undervisningsministeriet.

„Efter at Konsistorium navnlig ogsaa gjennem et Udvalg, der satte

sig i Forbindelse med kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt M. Borch, havde forhandlet Spørgsmaalet om Opførelse af en Bygning til Laboratorier, Disputatslokale m. m. paa Grunden ved Bispegaarden, forelagde man den akademiske Lærerforsamling Udkast til nedenstaaende Betænkning, som Lærerforsamlingen har tiltraadt.

Allerede i lang Tid har Universitetet følt megen Trang til at faa sine Lokaler udvidede, og dette førte i Aaret 1897 til, at der i dette Øjemed erhvervedes et stort Areal af Sjællands Bispegaard, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—98 S. 918—28. I de siden da forløbne Aar har Lokalemangelen vel tildels skiftet Karakter, men den er saare langtfra blevet mindre. Det lægevidenskabelige Fakultet vil nu faa de væsentligste af sine Krav opfyldte ved Opførelsen af et nyt Rigshospital og Nybygningerne for 4 af de medicinske Instituter, men til Gjengjæld er der ved det theologiske, det rets- og statsvidenskabelige og det filosofiske Fakultet opvoxet Laboratorier, som nu virke i delvis ganske utilfredsstillende Lokaler. Det *filologisk-historiske Laboratorium* vil i sit nuværende Lokale om et Par Aar have al den Plads optaget, som kan skaffes til Bøger, og den voxende Benyttelse af Laboratoriet gjør det meget ønskeligt at raade over to Øvelsesrum, hvori der samtidig kan undervises. Det *teologiske Laboratorium* har man kun kunnet skaffe Plads til i et kjælderagtigt Auditorium i Annexbygningen, som viser sig at lide af en yderst generende Fodkulde, og efter at det er blevet en almindelig Pligt for Fakultetets Lærere at undervise i Laboratoriet, bliver det nødvendigt, at dette faar mindst ét særskilt Øvelsesrum, for at Læsesalen ikke altfor ofte skal blive utilgængelig for Studerende. Det *statistiske Laboratorium* maa ogsaa ønske en Adskillelse af Læse- og Øvelsesrum, da den sidst foreslaaede Examensreform meget vil udvide Kravet til Deltagelse i Øvelser. Til det *juridiske Laboratorium* har det overhovedet ikke været muligt at skaffe Plads paa Universitetet; det er anbragt i et lejet Lokale, som aarlig betales med 1800 Kr., men Lejemaalet udløber 1908, og det er tvivlsomt, om det kan fornyes, og rimeligt at Lejen i alt Fald vil blive forhøjet; endda har det saaledes tilvejebragte Lokale allerede vist sig meget for snævert efter det Omfang, som Laboratorieundervisningen har taget under den nye Studieordning.

Ved Siden af disse Krav, der stamme fra den i mange Henseender saa heldbringende Forandring, som Universitetsundervisningen er undergaaet i de senere Aar, henstaa endnu fra tidligere Tid Ønskerne dels om nogle Lokaler til skriftlige *Examiner*, dels et *Disputatsauditorium*. Det at de skriftlige Examinere i de store Fakulteter maa begynde paa et Tidspunkt, da selve Undervisningen endnu er i fuld Gang, har gjort det yderligere uheldigt, at man maa anbringe Examinanderne i de Auditorier, hvor Forelæsningerne holdes, og hvad Disputatser angaar, har man fra alle Sider stærkt klaget over, at det Auditorium, der anvendes derved, baade er for lille og for daarlig ventileret; men naar man derfor har maattet lade Disputatser foregaa i det største Auditorium i Annexbygningen, er dette dog ikke blot i sig selv lidet tjenligt til dette

Brug, men Benyttelsen af det desuden uheldig for forskjellige, især theologiske Forelæsninger, som ellers holdes her.

Den Trang til nye Lokaler, der i det foregaaende nærmere er paa vist, vil kun kunne afhjælpes ved en *Nybygning* af betydeligt Omfang. Hvor man skal søge Pladsen for en saadan, synes allerede givet ved det skete Indkjøb af Bispegaardsarealet, og dette har jo ogsaa en fortræffelig Beliggenhed, i umiddelbar Forbindelse med Universitetsannexet og i ringe Afstand fra Universitetets Hovedbygning. En Bebyggelse heraf forudsætter dog, at man nedriver den lille toetages Bygning, hvori nu paa første Sal er anbragt det *psykofysiske Laboratorium*, medens nogle Lokaler i Stuen bruges til Stempling og *Expedition af Almanakker*, og til begge Dele maa der da skaffes Rum i den nye Bygning. De nuværende Almanaklokaler ere ogsaa højst uheldige, og Manglerne ved dem føles saa meget stærkere, som Almanakexpeditionen med hvert Aar voxer i Omfang; medens der i Finansaaret 1894—95 stempledtes ca. 730000 Almanakker, er man nu naaet op over 1 Million, samtidig med at Indtægten iøvrigt er steget fra 40000 Kr. til ca. 70000 Kr.

Foruden det fra *Bispegaarden* erhvervede Areal (2242 □ Alen) vil det dog blive nødvendigt at købe den lille Ejendom *Studiestræde Nr. 4* (508 □ Alen), som skyder sig ind mellem Annexet og Bispegaardsgrunden, og hvis Erhvervelse ogsaa blev fremhævet som nundgaaelig under de Forhandlinger, der gik forud for Købet i 1897. Herved vilde da fremkomme et Areal af en heldig Form og med en god Façade imod Studiestræde, og det var ogsaa fra først af Tanken under denne Sags Behandling, at man kunde nøjes hermed. Imidlertid har dog indgaaende Undersøgelser og flere udarbejdede Tegninger godtgjort, at en Bygning paa dette Areal ikke kan tilfredsstille de Krav, der med saa god Grund ere rejste fra forskjellig Side. Selv om man bebyggede Arealet til det yderste og blandt andet gik helt ud til Skjellet mod Nabohusene til St. Pederstræde — og det er endda ikke sikkert, at man har Ret til at gjøre det sidste — vilde man herved ikke kunne skaffe Plads til de førpævnede 5 Laboratorier samt til Disputatsrum og Stuelokale for Almanakexpeditionen. Det maa derfor anses for nødvendigt, at man ved Tilkøb ogsaa af *Nabohusene mod St. Pederstræde* skaffer sig Mulighed for at opføre en Bygning, der fuldt tilfredsstiller den herskende Trang. Det er tre Ejendomme, Gadenumrene 7, 9 og 11, der her er Tale om, men de ere ganske smaa, tilsammen kun ca. 550 □ Alen, de paa dem staaende Bygninger ere gamle, og der er da Grund til at vente, at de kunne erhverves for en overkommelig Sum, saa meget mere som Universitetet ved at bebygge sin Grund næsten fuldstændig vilde berøve dem Lys og Luft fra deres Bagside.

Ved disse Grunderhvervelser kan der skaffes en Byggegrund, der strækker sig fra St. Pederstræde til Studiestræde; ud imod den sidste Gade kan efter Byggeloven bygges tre Etager, ud mod den første derimod kun to. En Plan til den Bygning, der kan opføres herpaa, er udarbejdet af Bygningsinspektøren under nøje Samvirken med det af Konsistorium nedsatte Udvalg og følger vedlagt. Som det vil ses, er i Stuen anbragt det theologiske og det psykofysiske Laboratorium; her findes desuden

Lokaler for Almanakexpeditionen, anbragte i umiddelbar Forbindelse med Kvæsturens Kontorer, og en Garderobe, som er beregnet til at gjælde for hele den nye Bygning. Paa første Sal ligger ud imod St. Pederstræde Disputatslokalet med særlig Opgang fra Gaden; det vil kunne faa en noget større Højde end de øvrige Lokaler, da der i denne Fløj ikke kan bygges flere Etager. Resten af første Sal er optaget af det juridiske Laboratorium, medens det statistiske og det filologisk-historiske Laboratorium ere anbragte i Bygningens øverste Etage*).

Den hele Nybygning vil naturligvis medføre betydelige Udgifter. Opførelsen af en Bygning som den projekterede, der har en Grundflade af 2884 □ Alen, vil, naar man bygger solidt, omend ganske prunkløst, efter Bygningsinspektørens Overslag koste omtrent 375000 Kr. Hertil kommer senere en Udgift til Montering, der dog ikke behøver at blive stor, siden Laboratorierne alle forud ere i Besiddelse af meget Materiel, der vil kunne anvendes dér; en Asfaltering af de udfør Bygningen liggende Gadestrækninger vil ogsaa blive nødvendig. Kjøbesummen for de fire Ejendomme, der skulle erhverves, kan efter Arealet og Bygningernes Assurancesum formodes at blive mellem 150000 og 170000 Kr, Den samlede Udgift, Montering iberegnet, vil da beløbe sig til 550000 à 600000 Kr.

Med Hensyn til Tilvejebringelsen af denne Sum formener Konsistorium, at det ikke vilde være ubilligt, om Kommunitetet, som jo allerede har udredet Kjøbesummen for det fra Bispegaarden erhvervede Areal, ogsaa overtog Udgiften ved de nye Grunderhvervelser. Bekostningen ved selve Bygningens Opførelse forudsættes derimod at maatte udredes af Universitetet*.

Under 5te December 1904 meddelte *Ministeriet* Konsistorium, at det forinden videre foretoges i Sagen ønskede taget under Overvejelse:

1. om de fornødne Lokaler ikke kunde tilvejebringes ved en Tilbygning paa Universitetets Grund,
2. om ikke den nuværende Metropolitanskole kunde benyttes i det nævnte Øjemed, mod at en ny Metropolitanskole opførtes paa Grunden bag Bispegaarden, navnlig saaledes at det kunde undgaas at erhverve de private Huse.

Disse Overvejelser havde Ministeriet tænkt sig foretagne i en Kommission under Departementchef Asmussens Forsæde og desuden bestaaende af 2 Medlemmer, valgte af Universitetet, samt Metropolitanskolens Rektor og Bygningsinspektøren.

Ministeriet udbad sig en Udtalelse om, hvorvidt Konsistorium kunde

*) Det bemærkes, at Tegningen ved de to øverste Etager ikke helt svarer til, hvorledes man mener, at Indretningen skal være. De som Garderobe betegnede Rum blive disponible, da en fælles Garderobe har faaet Plads i Stueetagen, og paa anden Sal maa to Rum, hvoraf det ene er betegnet som disponibelt, det andet som Examenlokalet, forbeholdes det filologisk-historiske Laboratorium, medens de dog maaske foreløbig kunne anvendes til det matematiske Laboratorium, hvis snarlige Oprettelse er meget ønskelig, men hvis endelige Plads vistnok bør være i den nuværende Observatoriebygning.

slutte sig hertil samt eventuelt, hvilke Mænd det maatte foreslaa til at indtræde i Kommissionen.

Konsistorium indberettede, at det havde valgt til at indtræde i Kommissionen: Universitetets daværende Rektor, Professor, Dr. jur. Jul. Lassen og Professor, Dr. phil. Kr. Erslev.

Den nedsatte *Kommission* afgav under 3die Januar 1905 følgende Betænkning.

„Efter det høje Ministeriums Paalæg i Skrivelse af 5te f. M. have Undertegnede taget under Overvejelse:

1. om de af Universitetet ønskede Lokaler til Laboratorier, Disputatorum m. m. ikke kunde tilvejebringes ved Byggeforetagender indenfor selve Universitetsfirkanten i Stedet for ved den i Konsistoriums Skrivelse af 2den f. M. foreslaaede Nybygning paa det i 1897 for Universitetet af Bispegaardens Grund erhvervede Areal af 2242 □ Alen, forøget ved Indkjøb af Ejendommene Gade Nr. 4 i Studiestræde med 484 □ Alen og ved Indkjøb af Ejendommene Gade Nr. 7, 9 og 11 i St. Pederstræde med yderligere 633 □ Alen (o: henholdsvis 132 □ Alen, 254 □ Alen og 247 □ Alen) til ialt 3359 □ Alen, hvoraf indtaget til Bebyggelse 2884 □ Alen, og

2. om ikke den nuværende Metropolitanskolebygning kunde benyttes i det nævnte Øjemed, imod at en ny Bygning for denne Skole opførtes paa den nysnævnte Grund bag Bispegaarden, navnlig saaledes, at det kunde undgaas at erhverve de ommeldte Naboejendomme.

Som Resultat af vore Overvejelser unnlade vi ikke at hidsætte følgende:

Naar Ministeriet har ønsket undersøgt, hvorvidt der ikke kunde findes Plads for den paatænkte Laboratoriebygning indenfor selve Universitetsfirkanten, har dette Spørgsmaal allerede været overvejet paa Universitetet. Man kom til det Resultatet, at hvis man vilde nedrive hele den nuværende Fløj ud imod Nørregade, den saakaldte Kommunitetsbygning, kunde der her muligen rejses en Nybygning, stor nok til at rumme Universitetets Administration og Laboratorierne, men man maatte saa ogsaa lade Bygningen strække sig helt hen til Krystalgade. Herved vilde man dog ikke blot strax miste Boligen for Professoren i Zoologi, som dog bør bo ved det Museum, han bestyrer, men ogsaa og især udelukke sig fra at kunne udvide selve Museumsbygningen, da dette netop kun kan ske ved en Forlængelse ud til Nørregade. Under disse Forhold fandt man det paa Universitetet ganske utilraadeligt at opføre Laboratoriebygningen her, og nærværende Komité kan slutte sig hertil.

Ministeriet har fremdeles rejst det Spørgsmaal, om man ikke kunde anbringe Laboratorierne i Metropolitanskolens nuværende Bygning og i Stedet opføre en ny Metropolitanskole paa det Areal, Universitetet har erhvervet fra Bispegaarden. Det første er dog ganske ugjortligt; ikke blot passer Skolebygningen slet ikke til Laboratorier, men fremfor alt er den meget for lille, idet den kun har et Areal af ca 1400 □ Alen og 2 Etager, medens den projekterede Laboratoriebygning skulde have ca. 2900 □ Alen og 3 Etager. Hvad angaar at anbringe en ny Skolebygning i Studiestræde, saa er i alt Fald det forhenværende Bispegaardsareal, 2242 □ Alen, altfor

lille dertil, i hvilken Henseende til Sammenligning kan anføres, at Metropolitanskolens nuværende Grundareal udgjør 3840 □ Alen, nemlig Matr. Nr. 198 og 199 A. 2895 □ Alen og Matr. Nr. 199 B. 945 □ Alen; og skulde det forhenværende Bispegaardsareal udvides ved Tilkjøb, synes de finansielle Fordele ved Ordningen at falde bort, selv om man vilde bortse fra de betydelige Ulemper, som vilde følge med Anbringelsen af en Skole med dens Legeplads lige op til Universitetetsannexets Forelæsningsstue.

Under Komiteens Forhandlinger er ogsaa fremdraget et tidligere udarbejdet Projekt til en Laboratoriebygning, som kan opføres uden Tilkjøb af de tre Grunde mod St. Pederstræde. En saadan Bygning, hvoraf et Rids vedlægges, vil afgive en Plads for Laboratorierne, som i det hele og store maa betegnes som tilfredsstillende, og naar der heri intet Rum bliver tilovers for Almanakexpeditionen, kan der for denne paa den modsatte Side af Gaarden opføres en særskilt lille Bygning, som ved en dækket Gang kan sættes i Forbindelse med Kvæsturens Stueetage. Omkostningerne ved nysnævnte Laboratoriebygning med et Areal af 2137 □ Alen og ved en særskilt Bygning for Almanakexpeditionen anslaaes af Bygningsinspektøren i det hermed følgende Overslag til 403500 Kr., idet han lægger en kjøbenhavnsk Kommuneskole til Grund, men dog paaregner, at der maa anvendes en noget større Etagehøjde, og medtager Udgiften til Kloak og Asfaltering af Gaardsplads (12000 Kr.) samt til Asfaltering af et Stykke af Studiestræde (5200 Kr.). Hvad der spares i Forhold til den af Universitetet indstillede Bygning, falder da især paa Grunderhvervelserne, idet de tre Grunde mod St. Pederstræde efter de nu foreliggende Oplysninger ville koste 94000 Kr., nemlig Nr. 7 22000 Kr., Nr. 9 30000 Kr. og Nr. 11 42000 Kr. Ejendommen Nr. 4 i Studiestræde kan faaes for en Kjøbesum af 77418 Kr. inklusive Bankhæftelsen. Komiteen mener dog, at Universitetet har havt god Grund til at tilraade ogsaa Kjøbet af de tre Ejendomme i St. Pederstræde; der opnaaes derved en i flere Henseender bedre Bygning (med en Grundflade af 2884 □ Alen), og man udsætter sig ikke for at faa en betydelig Udgift til Ombygning, naar Kjøbet dog senere, som det maa ventes, bliver uundgaaeligt.

Da det til Ministeriet indsendte Forslag om Opførelse af en Nybygning med 1735 □ Alen Grundflade for Metropolitanskolen paa Skolens nuværende Grund ikke er fuldtud tilfredsstillende, idet Skolens Legeplads vil blive noget indskrænket i Forhold til Skolens paaregnede store Elevtal, er Komiteen imidlertid ved sine Forhandlinger kommet ind paa en helt anden Ordning, som paa én Gang tilfredsstiller baade Universitetet og Metropolitanskolen, den nemlig, at Universitetet overtager Metropolitanskolens nuværende Grund og her opfører Laboratoriebygningen, medens en ny Metropolitanskole opføres paa en anden Grund, i hvilken Henseende man tillader sig at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa den Staten tilhørende civile Materialgaards Grund, hvoraf særlig den mod Frederiksholms Kanal beliggende Del vil være godt egnet for Skolen.

Paa Metropolitanskolens nuværende Grund, der som ovenfor nævnt er 3840 □ Alen stor, vil der kunne opføres en Laboratoriebygning paa 2520 □ Alen og med fire Etager, saaledes som det ses af medfølgende,

af Bygningsinspektøren udførte Rids. Bygningens nærmere Enkeltheder kunne naturligvis først fastslaaes efter indgaaende Forhandlinger med Universitetet, og disse ville muligvis føre til at foretrække en Bygning af en helt anden Form; men det foreliggende Rids godtgjør i alt Fald med Sikkerhed, at der paa denne Grund kan opføres en fuldt tilfredsstillende Laboratoriebygning. En saadan vil her blive noget kostbarere end den, der kunde bygges mellem Studiestræde og St. Pederstræde, fordi den store Façade ud mod Frue Plads kræver en vis kunstnerisk Udsmykning og der er en meget længere Gadestrækning at asfaltere. Efter Bygningsinspektørens vedlagte Overslag vil den samlede Byggeudgift andrage 480000 Kr. (Laboratoriebygningen 453600 Kr., Kloak og asfalteret Gaardsplads 7000 Kr., Asfaltering af Gaden udfor Bygningen 10400 Kr. og til uforudsete Udgifter 9000 Kr.). Den ovenomtalte særskilte Bygning for Almanakexpeditionen i Gaarden bag Kvæsturbygningen kan i dette Tilfælde spares, idet de af det psykofysiske Laboratorium hidtil benyttede Lokaler ovenover Almanakforretningens nuværende Lokaler ville kunne stilles til Raadighed til Udvidelse af disse.

Paa vedlagte Karréplan over Arealet mellem Ny Kongensgade og Bryghusgade har Bygningsinspektøren indtegnet 2 Blyantsrids, som udvise, hvorledes en Nybygning for Metropolitanskolen kunde lægges paa den civile Materialgaards Grund enten mod Frederiksholms Kanal eller mod Vestervoldgade. Efter Komiteens Skjøn maa den førstnævnte Beliggenhed ubetinget foretrækkes af følgende Grunde:

1. Gaden mod Kanalen er kun lidet befærdet, medens Vestervoldgade er meget trafikeret;

2. Naar Skolebygningens Hovedfacade lægges parallelt med Frederiksholms Kanal, vil Bygningen ved Kanalen faa langt bedre Lysforhold end ved Voldgaden, idet den paa sidstnævnte Sted, naar den ligeledes lægges parallel med Gaden, faar den ene Bredside omtrent ret i Nord;

3. Den regelmæssige Byggegrund mod Kanalen vil absolut give det smukkeste Anlæg; thi hvorledes man end vender og drejer Bygningerne paa Grunden mod Voldgade, vil Grundens kjedelige Skævhed gjøre sig gjældende ved disses Placering, og det bliver meget vanskeligt paa sidstnævnte Grund at faa en Rektorbolig passende anbragt som selvstændig Bygning.

Efter Bygningsinspektørens hoslagte Overslag vil Skolebygningen ved Kanalen med et bebygget Areal af 1833 □ Alen koste 241956 Kr. med Tillæg af 16000 Kr. for vanskelig Fundering, Gymnastiksalen med Bad (729 □ Alen) 21870 Kr. med Tillæg af 3000 Kr. for vanskelig Fundering, Rektorboligen (480 □ Alen) 38400 Kr. med Tillæg af 3600 Kr. for vanskelig Fundering; desuden vil der til Asfaltering af Gaardsplads, en overdækket Legeplads, Hegn mod Gade og Naboer, Dræning, Kloak, Pumpebrønd m. m. samt uforudsete Udgifter udkræves et Beløb af ca. 30000 Kr., saaledes at den hele Bygningsudgift vil komme til at udgjøre ca. 355,000 Kr. Hertil maa imidlertid lægges et Beløb af 25000 Kr. til nyt Skolemateriel og et Beløb af 14000 Kr. til Leje af et midlertidigt Skolelokale for Metropolitanskolen i 2 Aar, medens den nye Skole bygges, idet det

er Universitetet meget magtpaaliggende, at Opførelsen af Laboratoriebygningen ikke udskydes indtil Metropolitanskolen kan flytte ind i sin nye Bygning. Et saadant midlertidigt Skolelokale vil netop iaar kunne lejes i Metropolitanskolens Nærhed. Den samlede Udgift for Skolen bliver saaledes 394000 Kr.

Den her foreslaaede Ordning skaffer Metropolitanskolen en i alle Henseender fortræffelig Bygning, og medens et Beløb af 37500 Kr. indvindes ved at Staten sparer den Rektor hidtil udbetalte Huslejegyldtgjørelse af 1500 Kr., dækkes hele den øvrige Bekostning ved Afstaaelse af Skolens nuværende Grund. Universitetet erhverver en for det særdeles heldig beliggende Grund, samtidig med at det fra Bispegaarden erhvervede Areal holdes i Reserve til fremtidige Udvidelser, og det opnaar for sine Laboratorier m. m. en fuldt tilfredsstillende Bygning. Udgiften herved overstiger ganske vist betydeligt det Beløb, som den projekterede Bygning ved Universitetsannexet vilde koste, og under Hensyn hertil finder Komiteen det rimeligt, at Universitetet i Erstatning til Metropolitanskolen for dennes Grund ikke betaler mere end netop, hvad den nye Skole vil koste at opføre, 356500 Kr., skjønt Grundens Værdi efter vor Formening maa sættes til 100 Kr. pr. □ Alen eller ialt 384,000 Kr. Selv det mindre Beløb er jo noget større end den Sum, Universitetet havde tænkt at anvende til Grunderhvervelserne ved Studiestræde og St. Pederstræde.

I Henhold hertil tillade vi os da, hvad angaar Tilvejebringelsen af de Summer, som ville medgaa til disse Byggeforanstaltninger, at foreslaa følgende: Omkostningerne ved Opførelsen af den nye Metropolitanskole, 394000 Kr., udredes af det særlige Fond for Statens højere Almenskoler, dog at Universitetet udbetaler dette 356500 Kr. Foruden denne Sum vil Universitetet have at udrede Byggeudgiften ved Laboratoriebygningen 480000 Kr., og i Forbindelse hermed tillige Udgiften til den foreslaaede Tilbygning til Universitetsbibliotheket, 220000 Kr. Universitetets hele Udgift til disse tvende Byggeforetagender bliver saaledes 1056500 Kr. Heraf vil dog kun en Del kunne dækkes ved et Tilskud af Kommunitetets Midler, og naar Konsistorium før har foreslaaet, at Kommunitetet skulde overtage dels Tilbygningen til Bibliotheket, dels Udgiften ved Arealerhvervelserne ved Annexet, der ansloges til at andrage 150—170000 Kr., formener Komiteen, at Kommunitetet rettest bør give et Tilskud, der svarer til Værdien af den Grund, Universitetet her erhverver, eller som anført 384000 Kr. Resten af Universitetets Byggeudgift, 672500 Kr., udredes foreløbig af Kommunitetet, dog saaledes at Universitetet, efterhaanden som det faar Afsløningssummen for sin Kongetiende udbetalt, erstatter det saaledes udlagte Beløb — efter Kursværdi, saafremt Betalingen erlægges i Tiendebankens Obligationer — med 4 pCt. Renter fra Udbetalingsdagen til Tilbagebetalingsdagen.“

Under 3die Januar s. A. udbad *Ministeriet* sig en Udtalelse fra Konsistorium om, hvorvidt dette kunde tiltræde Komiteens Indstilling om, „at Metropolitanskolens nuværende Grund erhverves af Universitetet til Opførelsen af den paatænkte Laboratoriebygning mod et Vederlag af 356500 Kr.,

samt at dette Beløb i Forbindelse med Byggeudgifterne henholdsvis ved Laboratoriebygningen 480000 Kr. og ved den af Konsistorium foreslaaede Tilbygning til Universitetsbibliotheket, 220000 Kr., tilsammen 1056500 Kr., afholdes paa den Maade, at Kommunitetet yder Universitetet et Tilskud af 384000 Kr. og foreløbig udreder Resten, 672500 Kr., mod at Universitetet, efterhaanden som det faar Afløsningssummen for sin Kongetiende udbetalt, erstatter det saaledes udlagte Beløb — efter Kursværdi, saafremt Erstatningen erlægges i Tiendebankens Obligationer — med 4 pCt. Rente fra Udbetalingsdagen til Tilbagebetalingsdagen.

For det Tilfælde, at de af Ministeriet allerede indledede Forhandlinger med Landbrugsministeriet om Afstaaelsen af et Areal af Statens civile Materialgaard til Opførelsen af en ny Metropolitanskole ikke maatte føre til et gunstigt Resultat, og den nye Skolebygning i saa Fald maatte opføres paa Skolens nuværende Grund, vilde Ministeriet sætte Pris paa tillige at faa en Erklæring, om Konsistorium kan godkjende det af Komiteen ommeldte Projekt til en Laboratoriebygning paa det af Bispegaarden erhvervede Areal, forøget ved Indkjøb af Ejendommen Gade Nr. 4 i Studiestræde, samt til en særskilt Bygning for Almanakexpeditionen i Gaarden bag Kvæsturbygningen. Under denne Eventualitet maatte Kommunitetet udrede Udgiften ved Bibliothekets Tilbygning med 220000 Kr. og Købesummen for Ejendommen Gade Nr. 4 i Studiestræde med 77418 Kr., medens Byggeudgiften ved Laboratoriebygningen og Almanakhuset, 403500 Kr., maatte falde Universitetet til Last og afholdes paa den ovenfor nævnte Maade ved Forstrækning fra Kommunitetet.“

I Skrivelse af 9de Januar s. A. til Ministeriet udtalte *Konsistorium* følgende:

„Hvad angaar det førstnævnte Punkt af denne, Universitetets Erhvervelse af Metropolitanskolens nuværende Grund til Opførelse af en Laboratoriebygning, samt Vederlaget derfor og Tilvejebringelsen af de fornødne Pengemidler, skal Konsistorium, idet man vedlægger en Erklæring over Sagen fra Universitetets Kvæstor af 4de ds., udtale, at det varmt maa anbefale Gjennemførelsen af Komiteens Forslag i saa Henseende, dels fordi der derved opnaas en mere formaalstjenlig Bygning, der navnlig har bedre Lysforhold og er rummeligere end den til Opførelse paa Bispegaardens Grund af Konsistorium indstillede, dels fordi Grunden ved Bispegaarden da kan bevares med yderligere Byggeforetager for Øje, hvortil en Trang næppe vil udeblive, hvis Universitetsundervisningens Krav maatte voxe i en Grad svarende til de senere Aars Udvikling. Disse Fordele skjønnes ubetinget at opveje de forøgede Udgifter ved denne Plan i Forhold til Planerne om at bygge paa Grundene ved Bispegaarden.

Ministeriet har endvidere ønsket en Udtalelse fra Konsistorium, om det, forsaavidt den nævnte Plan ikke skulde kunne realiseres, kunde godkjende det af Komiteen ommeldte Projekt til en Laboratoriebygning paa Grunden ved Bispegaarden forøget ved Indkjøb af Ejendommen Gade Nr. 4 i Studiestræde og til en særskilt Bygning for Almanakexpeditionen i Gaarden bag Kvæsturbygningen, samt om Konsistorium kunde godkjende den af Ministeriet angivne Norm for Afholdelse af Udgifterne hertil.

Overfor en saadan subsidiær Løsning maa Konsistorium erkjende, at dets tidligere Betæneligheder overfor en lignende Plan ere formindskede ved den for Almanakexpeditionen fundne Ordning, samt at der i den paatænkte 4-Etages Bygning kan tilvejebringes de for Øjeblikket for Universitetsundervisningen fornødne Lokaler, forsaavidt man har Ret til og ikke nærer Betænelighed ved den Fremgangsmaade at bebygge Grunden helt ud til Skjellet ind mod Ejendommene i St. Pederstræde.

Imidlertid maa Konsistorium dog, iøvrigt i Overensstemmelse med Udtalelserne i Komiteens nævnte Betænkning, fastholde, at Planen om at bygge en 3-Etages Bygning paa Grunden, udvidet ogsaa med Tilkøb af de 3 tilstødende Ejendomme i St. Pederstræde, fremfor Planen med den 4-Etages Bygning har afgjørende Fortrin, der opveje den forøgede Bekostning, navnlig fordi hele Bygningens Karakter og særlig Lysforholdene, blive meget bedre ved at der ogsaa faas Facade mod St. Pederstræde.

Konsistorium maa derfor, forsaavidt som den principale Plan ikke skulde kunne gennemføres, bestemt foretrække den sidstnævnte Løsning.“

I Skrivelse af 4de Januar s. A. udtalte *Universitetets Kvæstor* følgende:

„Med Paaskjønnelse har jeg af ovennævnte Komité-Betænkning sét, at en Forbedring af de til Expeditionen af Almanakker og navnlig til Stempling og Tælling af disse for Tiden disponible Rum er paatænkt, hvad enten den principale eller den subsidiære Byggeplan maatte blive fulgt. Det maa være mig tilladt at udtale den Forventning, at i begge Tilfælde en Medvirken fra min Side til nærmere at ordne en saadan Forbedring under Hensyn til de særegne Krav, som disse Forhold stille, maa blive mig forundt.

Paa de Steder i Betænkningen, hvor Tilbygningen til Universitetsbibliotheket nævnes med en Udgift af 220000 Kr., viser allerede dette Beløb, at der er underforstaaet den til Forslaget om den nævnte Tilbygning knyttede Fornøelse af Bibliothekets Varmeapparat.

I Begrundelsen af Forslaget til en ny Bygning til Laboratorier, Disputatslokale m. m. for Universitetet forekommer det mig at kunne faa Betydning, om det blev nævnt, at Trangen til Laboratorielokaler allerede for det juridiske Laboratoriums Vedkommende er fremtraadt i en i Finansloven for 1903—1904 indkommen Bevilling til Leje af Lokale. Hertil udredes for Tiden 1800 Kr., altsaa en aarlig Udgift for Universitetet, som vil bortfalde i Forbindelse med Opførelsen af den nye Laboratoriebygning.

Endnu maa det være mig tilladt at henlede Opmærksomheden paa, om det ikke i Henseende til den foreslaaede Dækning fra Universitetets Side af Kommunitetets som Udlæg afholdte Del af Universitetets samlede Udgift til det hele Byggeforetagende maatte anses for rettest i Forklaringen hertil at optage, at det i Rigsdagssamlingen 1872—73 fastsatte Forbrug af Universitetets Kapitalformue her er forudsat gjenoptaget ved Universitetets Kongetiendes forestaaende Afløsning saaledes, at den derved fremkommende Kapitalformue, der formodes at blive omtrent 1300000 Kr., efterhaanden for Lovgivningsmagten kan anvendes til ekstraordinære Be-

villinger, som ellers uforholdsmæssigt vilde forøge det sædvanlige aarlige Tilskud af Statskassen til Universitetet.

Med disse Bemærkninger skal jeg ærbødigt tilraade Konsistorium at give foranførte Komité-Betænkning og eventuelt den subsidiære Byggeplan sin Tilslutning.“

I Folketinget blev der derefter den 10de Februar 1905 fremsat følgende *Forslag til Lov om Byggeforetagender for Metropolitanskolen og Universitetet*:

§ 1.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til paa et Areal af ca. 7000 Kv.-Alen af den Staten tilhørende civile Materialgaard ud imod Frederiksholms Kanal at lade opføre en Bygning for Metropolitan-skolen, endvidere til at overlade Universitetet den nuværende Metropolitan-skole med tilhørende Grund og til her at lade opføre en Universitetsbygning til Laboratorier, Disputatsrum m. m., samt til i Universitetets østre Gaard at lade opføre en Tilbygning til Universitetsbibliotheket og at lade dettes Varmeapparat forny.

§ 2.

Til Udgifter ved disse Byggeforetagender kan anvendes følgende Beløb:

Til en Bygning for Metropolitanskolen og dens Forsyning med et nyt Skolemateriel 380000 Kr. og til Leje af et midlertidigt Skolelokale for Skolen i 2 Aar 14000 Kr., til en Universitetsbygning til Laboratorier, Disputatsrum m. m. 480000 Kr., og til en Tilbygning til Universitetsbibliotheket og Fornyelse af dettes Varmeapparat 220000 Kr.

Udgiften 394000 Kr. til en Bygning for Metropolitanskolen m. m. udredes af det særlige Fond for Statens højere Almenskoler, dog at Universitetet, til hvilket den nuværende Bygning for Metropolitanskolen med tilhørende Grund overlades, erstatter bemeldte Fond et Beløb af 356500 Kr.

Udgiften 480000 Kr. til en Universitetsbygning til Laboratorier, Disputatsrum m. m. samt Udgiften 222000 Kr. til en Tilbygning til Universitetsbibliotheket og til Fornyelse af dettes Varmeapparat udredes af Universitetet.

Den herved fremkomne samlede Udgift for Universitetet 1058500 Kr. tilvejebringes saaledes, at Kommunitetet af sine Midler udreder et Tilskud af 384000 Kr. svarende til Værdien af Metropolitanskolens Grund, som erhverves for Universitetet, og forstrækker Universitetet med de tilbageværende 674500 Kr., mod at Universitetet, efterhaanden som det faar Afsløsningssummen for sin Kongetiende udbetalt, erstatter Kommunitetet det saaledes udlagte Beløb 674500 Kr. — efter Kursværdi, saafremt Erstatningen erlægges i Tiendebankens Obligationer — med 4 pCt. Renter fra Udbetalingsdagen til Tilbagebetalingsdagen.

Angaaende Forhandlingerne i Folkethinget henvises til Folkethings-tidende 1904—1905 Sp. 2559—60, 2686—87, 2691—92, 2700, 2701—2, 2704, 2708. Efter at Sagen var blevet henvist til et Udvalg, og Betænkning afgivet, jfr. Rigsdagstidende 1904—1905 Tillæg B. Sp. 1653, blev Forslaget indskrænket til Lov om Opførelse af en Tilbygning til

Universitetsbibliotheket, medens Sagen for Metropolitanskolens og Universitetets Laboratoriebygningens Vedkommende blev udsat.

I Rigsdagssamlingen 1905—1906 er intet nyt Forslag fremsat.

5. Forskjellige Sager.

Efter at der paa det af den akademiske Lærerforsamling i Maj 1904 afholdte Møde var blevet rejst Spørgsmaal om Afskaffelsen af de nu brugelige *Flidsattester*, meddelte Konsistorium ved Skrivelse af 8de Oktober s. A. Lærerforsamlingen, at Spørgsmaalet havde været forhandlet i Konsistorium, hvorved med en betydelig Majoritet vedtoges ikke at foretage videre i Sagen. De herved ledende Betragtninger vare følgende:

„1. Saaledes som *Flidsattester* nu udstedes — og ved de store Fakulteters af mange Tilhørere besøgte Forelæsninger maa udstedes — ere de i Virkeligheden kun en Bevidnelse af, at vedkommende Student erklærer at have besøgt en Forelæsning eller deltaget i en Øvelse, og at Læreren ikke har Grund til at betvivle Rigtigheden heraf. Thi ud over dette vil det for mange Universitetslærere faktisk være umuligt at attestere noget om Flertallet af Tilhørerne.

2. Vistnok finder der nogen Misbrug af *Flidsattester* Sted, men næppe i større Omfang. Det synes herefter ikke, at Universitetslærerne med Grund kunne finde videre Betænkelighed ved at udstede *Flidsattester* som hidtil.

3. *Flidsattester* ere for mange Studerende en Nødvendighed, særlig ved Ansøgning om Legater og lignende Lejligheder. Saafremt derfor de nuværende *Flidsattester* afskaffes, ville Universitetslærerne i ikke ringe Omfang blive anmodede om at udstede private Bevidnelser af de Studerendes Flid. Enhver saadan Attest forudsætter da et virkeligt personligt Kjendskab til den Paagjældende, og hvor dette savnes, vil Universitetslæreren være nødsaget til at nægte Udstedelsen, hvad der for Mange vil være haardt. Dertil kommer, at den hele Udstedelse i de Studerendes Øjne næppe vil kunne undgaa et Skær af Vilkaarlighed; de ville ikke kunne forstaa, hvorfor man nægter Nogle, hvad man giver Andre.

4. En Opgivelse af de nuværende *Flidsattester* vil derfor nødvendig kræve et eller andet Kontrolsystem, som bedre end de nuværende Tilhørerlister kunde konstatere, hvilke Studerende der virkelig besøge Forelæsningerne og følge dem med Stadighed. Men bortset fra Vanskeligheden ved at gennemføre et saadant Kontrolsystem, synes det lidet tiltalende at skulle sikkre sig Tilhørernes stadige Besøg ved saadanne Midler, ikke at tale om, at et saadant gennemført Kontrolsystem vilde paaføre Universitetslærerne et ikke ringe Arbejde og en kjedsommelig Tidsspilde.“

— Paa Konsistoriums Møde den 7de Juni 1905 blev det besluttet, at der skal sendes Meddelelse til Professorerne om Dagen, paa hvilken *Immatrikulationen* finder Sted.

— Efter at der af daværende Docent, Dr. phil. A. B. Drachmann til Konsistorium var indsendt et Forslag om Anskaffelse af et *Lysbilledapparat* til Brug ved nogle af ham holdte Forelæsninger, blev der, da et saadant Apparat fandtes ønskeligt til Brug ogsaa ved andre paa Universitetet

holdte Forelæsninger, af Konsistorium nedsat et Udvalg, bestaaende af Referendarius consistorii, Professor, Dr. jur. Jul. Lassen, Professor, Dr. med. C. J. Salomonsen og Docent, Dr. phil. A. B. Drachmann til at undersøge, hvilke Udgifter Anskaffelsen af og Installationen af et Lysbilledapparat vilde udkræve. Udvalget udtalte, at det fra først af havde været Gjenstand for Overvejelse, om man ikke burde søge erhvervet et Apparat, hvorved man direkte (uden Anvendelse af Diapositiver) kunde kaste forstørrede Billeder af uigjennemsigtige Gjenstande hen paa en Skærm. Et saadant „epidiaskopisk“ Apparat vilde ikke blot spare paa den stadig tilbagevendende Udgift til Anskaffelse af Diapositiver, men tillige befri Læreren for den Begrænsning i Valget af Billeder, der ligger i, at han maa lade forfærdige et Diapositiv af hvert Billede, han foreviser. Epidiaskopiske Apparater vare imidlertid meget kostbare; alene Apparatet (uden Montering og Installation) vilde koste omtrent 2000 Kr. Da det desuden havde vist sig, at disse Apparater kun kunde projicere temmelig smaa Gjenstande (af 12 + 12 cm. Overflade), og at man altsaa ved de Forevisninger, her var Tale om, næppe vilde kunne drage fuld Nytte deraf, havde Udvalget ment at maatte foreslaa et almindeligt Lysbilledapparat. Ud fra denne Forudsætning var Udgiften ved Anskaffelsen og Installationen af et Apparat beregnet. I større Auditorier var det ganske nødvendigt at have en stærk Lyskilde, ellers kunde de fjernere siddende ikke se Billedet tydeligt. Udvalget havde derfor foreslaaet at benytte Buelys, hvilket nødvendiggjorde Indlæg af særlige Ledninger og Indsættelse af Modstande. Foruden Buelamper vilde det dog være heldigt at have en stærk Glødelampe, hvorved det blev muligt uden særlige Foranstaltninger at bruge Apparatet saa at sige i ethvert Auditorium, hvor der fandtes elektrisk Lys. Udvalget havde derfor tillige foreslaaet Anskaffelsen af en Nernstlampe af 1000 Normallys Styrke. Efter de af Udvalget indhentede Oplysninger vilde samtlige Udgifter ved Anskaffelsen af et Lysbilledapparat og ved dets Installation beløbe sig til 1875 Kr. 50 Øre. Efter Konsistoriums Indstilling af 20de Juni 1904 til Ministeriet blev dette Beløb optaget extraordinært paa Finanslovsforslaget for 1905—1906 paa Universitetets Udgiftspost 10, forskellige løbende og extraordinære Udgifter, jfr. Rigsdagstidende 1903—1904 Tillæg A. Sp. 1067—68. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet bevilget paa Finansloven for 1905—1906.

— I Skrivelse af 20de Juni 1904 til Ministeriet udtalte Konsistorium, at der efterhaanden havde vist sig følelig Trang til en *Telefon paa Universitetet*, saavel under Hensyn til dettes Administration i Almindelighed som særlig til Lettelse af Forbindelsen mellem Universitetet og dets Lærere, af hvilke adskillige allerede havde Telefon, hvorhos det sikkert kunde ventes, at flere vilde anskaffe sig en saadan, naar tilfredsstillende Forbindelse med Universitetet opnaaedes. For at gjøre fuld Nytte maatte Telefonen indrettes paa den Maade, at der fandtes en lille Central, gennem hvilken man kunde komme i Forbindelse dels med Konsistoriums Kontor og Pedelkontorerne dels med selve Universitetets Hovedbygning. Endvidere trængte Universitetet til forøget Assistance ved sit Kontorarbejde. Dette var ifølge det tiltagende Antal af Universitetslærere og tillige ved den i Aaret

1902 stødfundne Omdannelse af Universitetets almindelige Myndigheder tiltaget saa betydeligt, at Forøgelse af Arbejdskraften til Afskrivning, Konferering og deslige var bleven fornøden. Hjælp udefra til Besørgelse af saadant Arbejde viste sig efterhaanden mere og mere vanskelig at faa til de Tider, da Hjælpen behøvedes; til den behørig Besørgelse af Arbejdet udkrævedes en stadig tilstedeværende Hjælp. Denne vilde formentlig passende kunne opnaas i Forbindelse med Telefonens Anbringelse. Til Pasning af Centralen vilde udkræves Antagelse af en mandlig eller kvindelig Kontorist; denne maatte være tilstede i en Morgentime, Kl. 9—10, og i den væsentlige Del af Kontortiden, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$; udenfor disse Tider indstilles Telefonen til Hovedbygningen. Kontoristen vilde da tillige kunne yde Konsistoriums Kontor og Fakulteterne den Hjælp til Afskrivning osv., der som ovenfor oplyst maatte anses fornøden, i hvilket Øjemed Kontoristen maatte udstyres med en Skrivemaskine. Kontoristens Løn for det ovennævnte Arbejde vilde passende kunne sættes til 720 Kr. aarlig. Den aarlige Udgift til en Telefon med 3 Biapparater (med dobbelt Omstilling) vilde være 230 Kr., medens Udgiften ved Anskaffelsen af en Skrivemaskine vilde udgjøre 380 Kr. Paa Finanslovsforslaget for 1905—1906 blev paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, optaget 720 Kr. til en Kontorist og paa Udgiftspost 5 a, Udgifter ved Konsistorium, 230 Kr. til den aarlige Betaling for Telefonen og ekstraordinært 380 Kr. til Anskaffelse af en Skrivemaskine. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbene bevilgede paa Finansloven for 1905—1906.

6. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Københavns Politi Udskrift af Sager, som ved Københavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, for saa vidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller de havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studenter en Irettesættelse.

Da Stud. mag. N. N., der oppebar Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, i Juli 1904 var blevet anset med en Bøde for at have forarsaget Gadeuorden, blev den modtagne Udskrift af Sagen af Konsistorium tilstillet Regensprovsten, der meddelte ham en alvorlig Irettesættelse.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Forslag om Docent, Cand. jur. P. Johs. Jørgensens Ansættelse som Professor extraordinarius i Retshistorie og offentlig Ret.

Fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 13de Maj 1905 en Skrivelse, hvori Fakultetet — under Henvi-
 sning til sine tidligere Skrivelser angaaende Overdragelsen til Cand. jur. P. Johs. Jørgensen til at holde Forelæsninger for de juridiske Studerende og deltage i det de juridiske Professorer paahvilende Arbejder — udtalte, at de